

Nr 105.

Ankom till Riksdagens kansli den 19 maj 1910 kl. 4 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående disposition af förra löjtnantsbostället Stora Risby nr 1 i Göteborgs och Bohus län.

(1:a Afd.)

I en till Riksdagen den 29 april 1910 aflåten, till jordbruksutskottets förberedande behandling öfverlämnad proposition, nr 213, har Kungl. Maj:t under återopande af bifogadt utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för samma dag föreslagit Riksdagen medgifva att förra löjtnantsbostället 1 mantal Stora Risby nr 1 i Håltå socken af Göteborgs och Bohus län må, efter uppdelning i fyra lotter uti hufvudsaklig öfverensstämmelse med ett i statsrådsprotokollet omförmäldt förslag, upplåtas enligt kungl. kungörelsen den 31 december 1909 angående förändrade grunder för åtgärder i syfte att åt mindre bemedlade och obemedlade bereda tillfälle att förvärfva egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar och med iakttagande af de i kungl. brefvet till domänstyrelsen samma dag i fråga om tillämpningen af berörda grunder m. m. meddelade närmare föreskrifter med skyldighet för vederbörande köpare att låta dels Rebecka Torkelsson under sin lifstid behålla och bebo henne tillhöriga å egendomen uppförda hus, dels Håltå kommun behålla och disponera en kommunen tillhörig backstuga till bostad åt Anna Lilja under hennes lifstid.

I detta ärende har departementschefen till omförmälda statsrådsprotokoll anfört följande:

»Förra löjtnantsbostället 1 mantal Stora Risby nr 1 i Håltå socken af Göteborgs och Bohus län är genom domänstyrelsens kontrakt den

24 januari 1890 för statsverkets räkning utarrenderadt till den 14 mars 1911 mot årligt arrende af 825 kronor. Under år 1908 har å egendomen hållits uppskattningsförrättning för uppgörande af förslag till egendomens förnyade utarrendering från nämnda den 14 mars, hvarefter Kungl. Maj:ts befallningshafvande till domänstyrelsen insändt instrumentet öfver förrättningen med flera ärendet rörande handlingar, däribland en af kommissionslandtmätaren Iwan Hedén år 1907 öfver egendomen upprättad karta med beskrifning och styckningsförslag.

Af dessa handlingar inhämtas, att egendomen, som är belägen invid allmän väg 0,7 mil från Ytterby järnvägsstation och 1,2 mil från Kungälf, har en areal af 77 hektar 50,4 ar, däraf 32 hektar 95,1 ar tomt och åker, 3 hektar 6 ar äng, 39 hektar 76,2 ar afrösningsjord samt 1 hektar 73,1 ar impediment.

Härjämte hör till egendomen ett mindre torfmosskifte innehållande 950 kvadratmeter.

Å egendomen finnas dels ett till egendomen brukadt torp, hvars åbyggnader tillhöra och bebos af fattighjonet änkan Rebecka Torkelsson, dels ock en Hålda kommun tillhörig backstuga, som sedan 1870 bebos af fattighjonet Anna Lilja.

Egendomens åbyggnader äro mycket gamla, skadade af röta och från början illa uppförda på dålig grund, hvarför deras ersättande med nya under den närmaste framtiden icke torde kunna undvikas, i synnerhet som utrymmet för egendomens kreatur och gröda är mycket knappt.

På grund häraf och då kostnaden för husens iståndsättande genom ny- eller ombyggnad icke komme att stå i skäligen förhållande till värdet af egendomen i dess helhet, hafva uppskattningsmännen föreslagit, att egendomen måtte styckas i fyra brukningsdelar och säljas för bildande af mindre, själfständiga jordbruk.

Enligt det af uppskattningsmännen upprättade, handlingarna bifogade styckningsförslag skulle lotten litt. A, därå egendomen strädgård och åbyggnader äro belägna, få inägor och utmark i ett sammanhängande skifte med en areal af 20 hektar 0,2 ar, däraf 12 hektar 17 ar tomt och åker. Hemmanslotten litt. B, som jämväl komme att erhålla sina ägor i ett skifte, skulle få en areal af 17 hektar 5,7 ar, däraf 7 hektar 49,8 ar åker, lotten litt. C komme att erhålla en areal af 13 hektar 98,7 ar, däraf 5 hektar 10,9 ar åker, samt lotten litt. D en areal af 24 hektar 53,1 ar, däraf 8 hektar 17,4 ar åker. Sistnämnda båda lotter skulle hvar för sig erhålla ägor i två skiften. Härtill kommer för alla fyra lotterna gemensamt undantagna vägar och dylikt äfven-

som ofvannämnda torfskifte. De särskilda lotterna äro å kartan utmärkta med röda linjer.

Egendomen, som är taxeringsvärderad till 22,000 kronor, har åsatts ett arrendevärde af 875 kronor.

Lotten litt. A har åsatts ett saluvärde af 10,500 kronor, däraf 225 kronor för växande skog, lotten litt. B 4,450 kronor, däraf 150 kronor för växande skog, lotten litt. C 3,270 kronor, däraf 215 kronor för växande skog samt lotten litt. D 5,050 kronor, däraf 205 kronor för växande skog.

Landtmästeristyrelsen har meddelat, att något hinder för ägostyckning af ifrågavarande hemman icke möter.

Kungl. Maj:ts befallningshafvande har icke haft något att erinra mot uppskattningsmännens förslag.

Domänstyrelsen, som förmält sig icke känna någon anledning att för skogsväsendets räkning eller annat allmänt ändamål behålla egendomen i kronans ägo, har jämväl biträdt uppskattningsmännens förslag.»

Då utskottet icke har något att erinra mot förevarande proposition, får utskottet hemställa,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning må vinna Riksdagens bifall.

Stockholm den 19 maj 1910.

På jordbruksutskottets vägnar:

THEODOR ODELBERG.
